

KLÓPIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Miskolczi főispán iskolaakciója.

— Nyilatkozik a gör. kel. szentszék. —

A görög keleti szentszék nevében dr. Regmán Miklós titkár ur a következő nyilatkozatot közzétételére kért bennünket:

Tekintetes szerkesztő Ur!

„Tiszántul” f. h. 21. megjelent számában „A főispán iskola-akciója és a gör. kel. szentszék” c. a. közölték a valóságnak nem felelnek meg. Szentszékünknek nem az a célja, hogy a főispán kulturális munkáját akadályozza hanem abban támogatni akarja. Ugyanis a szentszéknek is a kultúra terjesztése és fejlesztése a célja és e végből azt minden eszközt iparkodik felhasználni. Ebből a célból több ízben rendeletet is adott ki a főhatóság alatt álló iskolák vezetőihez a melyben utasította őket, hogy az iskolai helyeségeket megfelelő módon hozzák rendben és a törvény által előírt összes követelményeinek tegyenek eleget. Igaz ugyan hogy a szentszék a felekezeti iskolái tartatása mellett van de ez épp úgy kötelessége saját vallási érzése fejlesztése végett mint akár mely más felekezetnek. Látjuk hogy a többi vallás felekezete is hasonló módon iskoláit fenntartása mellett vannak.

Csodálkozunk kell azonban, hogy éppen a Tiszántul az, mely a felekezeti iskola ellen tör. Erthetetlen az is, hogy a közigazgatási hatóság egyes közegei indokolhatatlanul éppen akkor görditenek akadályt a kulturális munka közös terjesztése elé, midőn olyan törekvések merülnek föl, melyek a magyar román barátság előmozdítását szolgálják. A közigazgatási hatóság eljárásának jellemzésül megemlítjük, hogy kifogásolt több iskola épületet és a kifogások megtétele után megalkudozásokba bocsájtkozott a kifogásolt épületnek községi iskolai célra bérbeadása iránt.

Kérjük a tisztelt szerkesztőséget, hogy jövőben hasonló ügyet csak kellő adat alapján és tárgyilagosan sziveskedjék tárgyalni, mert csak ily módon érhető el a magyar román együtt működés lehetősége.

A szentszék nevében
 Regmán Miklós dr. s. k.
 szentszéki titkár.

Közzöljük a nyilatkozatot egész terjedelmében, ki nem hagyva belőle semmit; még a nyelvtani hibákat sem. A magunk megjegyzéseit a következőkben fűzzük hozzá:

Határozottan és kereken visszautasítjuk azt a meggyanúsítást, hogy a „Tiszántul” a felekezeti iskola ellen tör. „Lámpunk mindenkor hü volt és a jövőben is hü lesz ahhoz a sarkigazsághoz, hogy eredményes tanítás és nevelés kizárólag pozitív vallásos alapon lehetséges. Első sorban tehát mindenütt a hitvallásos és hazafias szellemű iskolákat követeljük.

Vannak azonban olyan községek, a hol a hitközség a hitvallásos iskola fenntartására képtelen, ez az eset Bihar megye legtöbb görög keleti vallású lakosságú községében. Itt a politikai község vagy az állam állítson iskolát, mert az eddigi iskola anyagi eszközök híján sem a hitvallás, sem a hazafias, sem semmiféle oktatás követelményeinek meg nem felel. Megnyugvással vesszük tudomásul, hogy a szentszék utasította a gör. keleti iskolákat a törvényes előírások betartására; reméljük, hogy ez a szigorú utasítás kiterjedt a magyar nyelv kellő tanítására is. Az eredmény azonban csaknem mindenütt a semmivel volt egyenlő. A helyzet diktálta tehát a főispán kulturális akcióját, melyet az érdekelt községek legnagyobb részét át is értettek s elhatározták, hogy községi iskolákat állítsanak. Ezeket a határozatokat a vármegye közgyűlése jóváhagyta s azok ma jogerősök. Mikor a már jogerős határozatok kivételére került a sor, akkor kezdtek egyes községek a saját előbbi jogerős határozatukkal ellentétbe helyezkedni s a jogerős határozat keresztülvitelénél akadályt támasztani. Természetes dolog, hogy ez most már jogilag is lehetetlen s mivel feltűnő volt a tömeges frontváltás és különösen a magyar nyelv elleni izgatás, a hatóságok keresték az egyforma eljárás közös forrását s azt a gör. kel. szentszéknel találták föl.

Ennyi volt az, a mit megirtunk, ez a dolog lényege s ezt e titkár ur nyilatkozata sem cáfolja meg. Nagyon örvendünk, ha görög keleti vallású polgártársaink is tudnának hazafias és pedagógiai szempontból kifogástalan hitvallásos iskolákat fenntartani ott, a hol kizárólag ők laknak s így nagyobb részt vennének a magyar nemzeti állam erőteljes kulturális kiépítésében; a hol azonban erre hitközségeik képtelenek, ott tudvalevőleg más tényezőknek kell helyettük akcióba lépni.

A magyar-román együtt működésre pedig csak annyit jegyzünk meg, hogy az nagyon szépen megvan a magyar tannyelvű iskolák mellett mindenütt. Csak ott nincs meg, ahol mesterségesen szítják az ellentétet. Higgye el a titkár ur, ez az együttműködés akkor lesz a legeredményesebb, ha minden román anyanyelvű magyar tudni fog magyarul is és hazáját nem a szomszéd faluig, hanem

Pozsonytól a székelyföldig s a Kárpátoktól az Adriáig fogja tudni.

Ebben a munkában fogjunk testvéri kezet. Ennek a munkának álljon szolgálatba minden görög keleti hitvallásos iskola s akkor azoknak is széles e hazában minden komoly, higgadt hazafi csak védelmezője lesz.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 25.

Berzeviczy Albert elnök 10 órakor nyitja meg az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök jelenti, hogy Benedek János, Papp Zoltán és Herczegh Ferenc több-kevesebb szabadságot kérnek.

Mády Kovács János kéri, hogy a három kérelem fölött külön-külön határozzon a Ház.

Elnök jelenti, hogy Benedek János és Papp Zoltán kérelme tárgyában husznál több képviselő névszerinti szavazást és ennek holnapra való halasztását kéri.

Jelenti továbbá, hogy Jeszenszky Ferenc kérelme tárgyában husznál több képviselő névszerinti szavazást kért, amit azonnal el is rendel. A szavazás B. betűvel kezdődött. Előbb azonban 5 percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után a Ház a megejtett névszerinti szavazás szerint 101 szavazattal megtagadta a kérelmet.

Elnök bemutatja Budapest székesőváros átíratát a fegyvergyakorlatra behívott tartalékosok és póttartalékosok családtagjainak segítése tárgyában. Az állandó kérvényező bizottsághoz utasítatik.

Napirend szerint következett ezután a névszerinti szavazás Bosnyák Géza szabadságidő iránti kérelme tárgyában.

A Ház ezt a kérelmet is 95 szavazattal megtagadta.

Rath Endre szabadságidő iránti kérelmét a Ház 116 szótöbbséggel megtagadta.

Következik a

védőjavaslat

folytatólagos tárgyalása.

Szabó István: Miután a javaslatokhoz minden párt állított vezérszónokot, ő is mint a 48-as független kisgazdapárt nevében, úgyis mint a jövő népparlament egyik előhírnöke kívánja elmondani és indokolni pártállását a javaslatl szemből.

Pártja nevében kijelenti, hogy csatlakozik Apponyi és Bakonyi állásfoglalásához és a javaslatot nem fogadja el.

Részletesen foglalkozik ezután a szónokok beszédeivel, de Tisza István gróf beszédét csak röviden kívánja érinteni. Kijelenti azonban, hogy pusztán véletlen műve, hogy beszél Tisza

Ne féljen és ne
 rettegjen a
 kolerától, mert

Itt a király

legegészségesebb alkalikus
 baktérium mentes
 üdítő és borviz

KAPHATÓ MINDENÜTT.

után, mert belátja, hogy vannak más érdeme-
sebb képviselők, akik parlamenti mulijuknál
fogva nagyobb hozzáértéssel tudnak és fognak
majd Tisza beszédére reflektálni.

Általánosságban foglalkozván a javaslattal,
a véderőt az önálló magyar nemzeti hadsereg
alapján kívánja fejleszteni. Hosszasan időzik a
nemzeti vívmányok ismertetésénél, majd kitér
az Árpádfalván az ellenzékert ért jogtalan inzultusra.
Ismerteti ezután pénzügyi szempontból a
javaslatot.

A hadsereg nagyrésze a javaslat szerint 3
évig fog szolgálni, ami nem igazságos. A nép-
tanítókra nézve szintén sérelmes a javaslat,
mert akkor hívja be őket szolgálatra, amikor
azok phennének. Javaslattal nyújt be új tör-
vényjavaslat elkészítése iránt.

A holnapi ülésen Benedek János és Papp
Zoltán szabadsága fölött fognak határozni.
Az ülés 2 órakor ért véget.

Sztrájk Nagyváradon.

A kőművesek és a villamos-vasuti személyzet munkabeszüntetése.

Évtizedek óta nem volt annyi építkezés
Nagyváradon, mint ezen a nyáron.

Valóságos abnormis állapot ez a rengeteg
építkezés, amelyet nem lehet a város egészsé-
ges fejlődésével megokolni. Ezt a helyzetet fel-
használták a kőműves munkások s valóságos
anarchiát teremtettek. Olyan munkabéreket
kaptak, amilyent sehol sem fizettek az ország-
ban, de még ezzel sem elégedtek meg, hanem
folytonos munkabér-emelésekkel követelődtek.

A budapesti igazgatásnak így könnyű volt,
hogy oktaian és indokolatlan sztrájkba ker-
gesse a kőműveseket. Elérkezettnek látták az
időt, hogy a hatalmi kérdéseket előttérbe tol-
ják, arra számítva, hogy az építő-iparosok szö-
vetsége talán meggyengült.

Ugy látszik azonban, hogy tévedtek, mert
a szövetséget tagjai nem hajlandók kiszol-
gálatni magukat a szocialista agitátorok kénye-
kedvények.

Annai építkezés van jelenleg Nagyváradon,
hogy azt a helybeli kőművesek úgy sem bírták
volna az őszön befejezni, tehát gondoskodni
kellott volna ugyanis idegen munkásokról.

Mint értesülünk, azok a kőművesek, akik
Kecskemétre utaztak, nagyon megjárták, mert
ott nem alkalmazták őket.

A szövetség most talpra állott s meg-
akarja szüntetni az anarchiát. Az összetartás-
nak meg is lesz az eredménye.

A sztrájkolók kollektív szerződés kötését
kivánják, hogy hatalmukat visszanyerjék, a
bizalmiférfi rendszert, munkaközvetítést, munka-
béremelést követelnek akként, hogy a 2 éven
felüli segéd 68 fillér minimum órabért (48
helyett), a rabóc munkánál pedig az eddigi 60
fillér minimum órabér helyett 80 fillért. A
napszámok is 40—50 százalékos béremelést
követelnek.

Az építő iparosok szövetsége kimondotta,
hogy a kollektív szerződést nem fogadja el,
mert azt a munkások úgy sem tartják be s
akkor mennek el a munkából, amikor akar-
nak. Ilyen szerződést csak egyforma féllal le-
het kötni, ahol mindkét részről megtalálják a
garanciát. Az eddigi tapasztalatok alapján he-

lyezkedett az országos szövetség arra az állás-
pontra, hogy kollektív szerződést nem köt.

A munkabér némi emelésébe belemenne
a szövetség, de a maximumot is megállapítja.
Bizalmi férfi rendszert, munkaközvetítést nem
fogad el a szövetség.

Tegnap este volt a békéltetési tárgyalás,
de minden eredmény nélkül.

A békéltetési tárgyalást *Dayka* Endre r.
alkapitány vezette s jelen volt *Pozsonyi* László
kir. ipari főfelügyelő is.

A munkaadók részéről *Szatarill* Ferenc, a
szövetség elnöke, a munkások részéről *Felle*
János voltak jelen.

Szatarill Ferenc közölte a szövetség meg-
állapodásait s kijelentette, hogy csak egyéni
szerződést hajlandók kötni a munkásokkal.
Közölte továbbá a mérsékelt béremelést s
hogy a 9 órai munkaidőhöz hozzájárul a szö-
vetség.

A munkások nevében *Felle* János kijelen-
tette, hogy a legsarkalatosabb elv részükéről a
kollektív szerződés, mivel ezt nem fogadják el,
tovább nem tárgyalnak.

Erre a munkások eltávoztak s így a békél-
tetés eredménytelen maradt.

A villamos vasuton tegnap akadály nélkül
közlekedtek a kocsik, de csak a fővonalon,
míg a Rhédey-kerti, Szacsavay utcai és Ghilányi-
utcai vonalon szünetelt a forgalom.

A kocsikon a műszaki személyzet és a
tisztviselők teljesítették a szolgálatot; de ez
nem tarthat soká, mert a központon a munká-
sok vezető nélkül vannak s a munka ezáltal
halasztást szenved.

A közönségre nagyon kellemetlen a három
vonal forgalmának beszüntetése, különösen sok
bosszúságra adott okot, hogy a szinkörbe nem
lehetett villamoson kimenni s bejönni.

A közönség nagyobb része rokonszenvez
a sztrájkolókkal.

Szamaszka Ernő igazgató tegnap éjjel
megjött Budapestről, ahol az igazgatósággal
tanácskozott.

A telep n új embereket is vettek fel, de
ezek kiképzése hosszabb időt vesz igénybe.

Az kétségseien, hogy a sztrájkolók köve-
telése részben igazságos, mert óriási nehéz
s olgálat mellett éppen nincsenek jól díjazva;
azonban *Szamaszka* Ernő igazgató megígérte,
hogy helyzetük javítása érdekében eljár s ezért
nagyon elhamarkodott volt a sztrájk kimondása;
azzal nagy hibát követtek el az alkalmaz-
zókkal.

Különbben ebben a sztrájkban is nagy része
van az igazgatásnak s a rendőrség dolga volna,
hogy megszabadítsa az igazgatóktól a munká-
sokat.

A mai napon valószínűleg változás áll be
a sztrájkba és sikerül az ellentéteket kiegyen-
líteni s a villamosvasut forgalma a rendes me-
derbe visszatér.

Hazai a királynál. A képviselőház tag-
jait tegnap is a Hazai Samu honvédelmi mi-
niszter titokzatos audienciája foglalkoztatta. A
munkapárt egyik vezető tagja, ki rendszerint
jól van informálva, a következőket mondta a
honvédelmi miniszter utjáról:

— Hazai Samu honvédelmi miniszter ischli
utjának politikai célja nem volt, de az audien-
cia igenis a véderőreform tárgyi vonatkozásai-
val van összefüggésben.

Ez alatt valószínűleg az altisztek harmad-
évi szolgálata értendő.

Ki akarta pusztítani a családját.

Harc a csendőrökkel.

Borzalmas módon akarta kipusztítani csa-
ládját Terebesen, az ottani községi gulyás,
Péterfi Károly. A veszedelmes ember valóságos
réme volt a községnek is, melyet állandóan
izgalomban tartott. Tegnapelőtt a családját
akarta kipusztítani, s amikor borzalmas tervé-
nek kivitelében a csendőrök meg akarták aka-
dályozni, azokkal szembeszállt s revolverrel
igyekezett távoztatni őket.

Az esetről tudósításunk a következő:

Péterfi Károly községi gulyás, már legény
korában a község réme volt. Nem volt olyan
nap, amikor valamelyik legényt meg ne verte
volna, vagy más garázdálkodást ne követett
volna el. Az egész község szeretett volna sza-
badulni tőle. Hogy megváltoztassák a legényt,
magnósították, azt hitték ezzel, hogy a családi
élet jó hatással lesz a gulyásra és nem fogja
remitgetni a lakosságot. *Péterfi* a nősülés után
egy időre tényleg megszolidult s tisztességesen
élt. Határtalan szenvedélyéről, az ivásról azon-
ban nem tudott leszokni. A mézes betek után
a gulyás ismét a régi volt és menekült előle
mindenki.

Az iszákos, garázda természetű *Péterfi*től
legtöbbször szenvedett a felesége, akit nem egy-
szer meg is vert. A szegény asszony fűnek-
fának panaszkodott, de segíteni senkisé nem tu-
dott. A veszedelmes férj az utóbbi hetekben
azzal vádozta feleségét, hogy szeretőt tart, ami-
ből természetesen semmi sem volt igaz.

Tegnapelőtt a gulyás a korcsmából tért
haza. Berugta az ajtót s botjával hadonászva,
egyenesen a feleségére támadt.

— Megint itt volt a szeretőd!

Es elkezdte szidni a feleségét, aki ijedten
menekült a dühös ember elől. Mikor látta a
gulyás, hogy felesége az udvarra akar futni,
baltát kapott fel s utána futott.

— Meghalsz asszony! Agyonverlek!

A szerencsétlen megrémült asszonynak még
volt annyi ideje, hogy az utcára fusson. A
gulyás ekkor felhagyott felesége üldözésével és
tehetetlen haragjában neki esett a lakásnak s
ott kezdett pusztítani.

Baltacsapásai alatt rengett a kis ház, mely-
nek mestergerendáját vágta ketté *Péterfi*, hogy
az épület összedőljön. A szobában az összes
butorokat összezúzta, az ajtókat s ablakokat
beverte.

Majd mikor a lakásban mindent elpuszti-
tott, az udvarra ment és ott az élő fákat vag-
dalta ki, a kerítést szétvagdalta.

A szobából ekkor 9 párnát és 2 dunyhát
hozott ki s azokat fölhasogatva a tollat szélnék
eresztette.

Péterfiné ezalatt a csendőrségen járt, a
honnan Kiss Mihály őrsvezető ment ki másod-
magával. A garázdálkodó gulyás még mindig
pusztított az udvaron, s mikor meglátta a kö-
zelgő csendőröket, a lakásba futott és revol-
verlövészekkel fogadta a csendőröket, akik
azonban nem viszonozták a lövéseket. Mikor

Telefon 8.

Gyümölcs-szállításhoz való kosarakat nagyban és
kicsinyben, friss töltésű mindennemű gyógy-
és ásványvizeket csakis

JANKY ANTAL
utódánál **szerezhet be.**
Telefon 8.

Péterfinék elfogyott a töltény készlete, a csendőrök a lakásba mentek és a gulyást nagynehezen megkötözték.

A gulyás, aki különben hatalmas természetű erős ember, a csendőrök láncát pár perc alatt széttépte. A csendőrök erre újból megvasalták Péterfit, aki a második láncot is letépte magáról.

A csendőrök a gulyást végre is megkötözés nélkül fogták le és úgy vitték be a margitai csendőrségre.

Emberi csontok egy ládában.

Borzalmas lelet a margitai temetőben.

Rejtélyes ügyben nyomoz most a margitai csendőrség. A nyomozás tárgyát egy láda emberi csont képezi, mely jelenleg az ottani csendőrségen van s általános érdeklődésnek képezi a tárgyát.

A titokzatos ügyről tudósításunk a következő:

Tegnapelőtt délután Vrenyó Vince temetőőr a temetőben rendes ellenőrző útját végezte, amikor egy besüppedt hant mellett nagy fehér ládát talált.

A temetőőrnek gyanus volt a fehér láda, mert még csak két órával előbb sem látta azt ott. Az őt mielőtt jelentést tett volna a leletéről, előbb bontogatni kezdte a titokzatos ládát, melyből szédítő bűz áradt szét. A bontogatást most már lassabban folytatta az őt s mikor a láda tetejét lefeszítette, borzadva konstataálta, hogy a ládában emberi csontok vannak.

A temetőőr nem merete tovább folytatni a láda kiürítését s úgy határozott, hogy a ládát elfogja temetni. Később azonban másként határozott.

A ládát fölbontotta. Legelőször egy koponya gurult ki, aztán hullottak utánna a kar és lábszár-csontok. Vrenyó most már egyenesen a csendőrségre ment, ahol bejelentette felfedezését.

A csendőrök nyomban kimentek a temetőbe és megtartották a helyszíni vizsgálatot, mely alkalommal Vrenyó jelentése valónak bizonyult. A csendőrség őrizet alá vette a ládát és annak tartalmát, az esetről pedig jelentést tett a margitai főszolgabírnak.

A lelet híre csakhamar elterjedt az egész községben s tömegestől vonultak ki az emberek a temetőbe a titokzatos ládát megtekinteni. A lakosság különben izgatottan tárgyalja az esetet és ahhoz a legképtelenebb babonás mondákat fűzik. Az eset lényege pedig az, hogy a hatóság egy nagyon titokzatos nagyszabású bűnügygyel áll szembe.

A csendőrség széleskörű nyomozást indított meg az ügy felderítésére. Az ügyről jelentést tettek az ügyészségnek is, mely szintén elrendelte a nyomozást.

Andrássy nyilatkozatai. Tisza István tegnapelőtti beszédjében tudvalevőleg olyasforma célzást tett Andrássyra, mintha utóbbi kész lett volna a katonai javaslatokat neki, Tiszának megszavazni. Héderváry Károly minisztereinek pedig gunyosan kijelentette, hogy nagy örömmel hallja Andrássytól, mikor egy-egy tévedését a nemzet előtt nyíltan beismeri.

Andrássy most nyilatkozott ezekre az oldalvágásokra. Tisza állítására a következőket mondotta:

— Soha semmitéle ígéretet nem tettem arra nézve, hogy a véderőjavaslatot megszavazom, vagy a fölemelt ujonclétszámhoz hozzájárulok. Erről soha senkivel nem tárgyaltam, nem be-

széltem, ilyen kijelentésekre soha kapható nem voltam. Ilyen szerepeket nekem tulajdonítani nem is lehet. Egyébként már a legközelebbi napokban a parlamentben válaszolni fogok gróf Tisza István tegnapi beszédére, főleg pedig rámvonatkozó megjegyzéseivel fogok foglalkozni.

A miniszterelnöknek az ő beszédére vonatkozó megjegyzését sem hagyta felelet nélkül.

— Igen, olvastam róla a lapokban. A miniszterelnök nyilatkozata vicces. Jót nevettem rajta. Érdekes, hogy a miniszterelnök ur még mindig viccel.

A portugál köztársaság ellen. Lisszabomból jelentik: Országszerte tüntetések vannak az új alkotmány ellen, amely elnököt akar állítani a köztársaság élére és a törvényhozást a kétkamarás rendszeren építi fel. A fővárosban vasárnap és tegnap is komoly zavargások voltak. A nép dühe főleg Machado külügyminiszter ellen irányul, mert ő van kiszemelve a köztársaság elnöki székére. Mikor Machado a képviselőházba ment, az uton lármás tömeg tartóztatta föl és zajosan tüntetett az új alkotmánytervezet ellen. Machado a képviselőház feljárójának legfelsőbb lépcsőfokáról beszédet akart intézni a felbőszült tömeghez, de lehurrogták. Ez a tüntetés is azt bizonyítja, hogy a köztársasági pártban nincs egység.

Gyilkosság a téglagyárban.

Leszurt munkásfiú.

A Sztarili-féle téglagyárban tegnap reggel borzalmas gyilkosság történt. Egy a szony haragjában leszurt egy 15 éves munkásfiút, aki pár percnyi vergődés után meghalt. A gyilkos, kit a rendőrség letartóztatott, tagadja bűnét s azt adja elő, hogy a szerencsétlen gyermek maga okozta halálát, mert beleszaladt az éles késbe.

A gyilkosság részleteiről a következőkben számolunk be:

Tegnap reggel a rendőrkapitányi hivatal telefonon arról értesítették, hogy a Sztarili-féle téglagyárban gyilkosság történt. A hír vétele után Schlögl Adolf rendőrtiszt és Dienes dektív azonnal kocsira ültek s kihajtottak a kolozsvári-uton levő téglagyárba.

A Sztarili-féle téglagyár egyik téglaverő munkásának, Szabó Istvánnak felesége tegnap reggel összevesződött Makrai László 15 éves munkásgyerekekkel azért, mert Szabóné kisgyermeké egész éjjel sirt s ezért a szomszédok nem tudtak aludni.

Makrai László szóváltás közben megsértette Szabó Istvánnét, aki a kezében levő konyhakéssel szíven szurta a fiút. Makrai László a szurás következtében azonnal összeesett s pár perc múlva meghalt.

A rendőrség Szabó Istvánnét letartóztatta. Makrai László hulláját a királyi ügyészség utasítására a hullaházba szállították, ahol a királyi törvényszéki orvosok ma felboncolják.

Szabó Istvánnét letartóztatása után Fánossy Gyula rendőrkapitány azonnal kihallgatta. A gyilkos asszony tagadja bűnét s úgy adja elő az esetet, hogy Makrai László saját vigyázatlanságának köszönheti halálát, mert a veszekedés hevében a fiú beleszaladt a Szabóné kezében levő konyhakésbe.

A kihallgatott tanúk megcáfolták az asszony vallomását s a leghatározottabban állították, hogy Makrai Lászlót Szabó Istvánné akarattal szurta le.

A rendőrség a gyilkos asszonyt a nyomozás után átkísérteti a királyi ügyészség fogházába.

Konstantinápoly pusztulása.

Alig hogy lelohadtak a lángok Stambulban, új rémhír verte föl a lakosságot. Borzalommal beszéltek, hogy ég Skutari. Ez tegnap késő este történt. Százával mentek az emberek a Boszporus partjára, sokan csónakra ültek, hogy átkeljenek az ázsiai partra, mert csakugyan magasan lobogtak a lángok Üsküdar felől. Lehetséges, hogy csak kisebb tüzeset volt, amilyen ugyszólván mindennapos a fából épített mohamedán konakok közt, éjtéligen nem jött hír Skutariból, de Stambulban szélteben azt beszéltek, hogy Skutarinak vége.

A fővárosban reggelre némileg helyreállott a nyugalom és a hatóságok hozzáálltak a kár felbecsléséhez. Azt mondják, hogy 7500 kis ház lett a lángok martaléka, de még hetekbe fog telni, míg ezt pontosan meg lehet állapítani, mert Galatában és Chalkaliiben, ahol a legborzalmasabban dühöngött a tűzvész, faházak egész tömkelege sorakozott minden rendszer nélkül, nincs bejelentési kötelezettség, még a házakat sem tartja számon a városi hatóság.

A katasztrófa kárvallottjai számára országos gyűjtés indult meg. Az adakozást Mohamed szultán kezdte 2500 török fonttal, az Ottomán bank 2000 fontot adományozott és Nogi japán tábornok 25 fontot. Magánosok is jelentékeny összeggel járultak a gyűjtéshez. A hadügyi kormány 10.000 katonai sátra: állítottatott föl a Boszporus partján a hajléktalanok számára.

Konstantinápoly, július 25.

Legnagyobb volt a pusztulás Alvenserajban és Akserajban. Tegnap este tíz órakor még nagy lánggal égtek egész utcáskorok. Alvenserajban egy görög templom, négy zsinagóga és az Alliance Israelite egy iskolája is elhamvadt, de a zsidó kórházat sikerült megmenteni. A hajléktalanokat a német zsidók segítő egyesületének m-nházaiban helyezték el.

Tegnap éjtéligen megint tüzi riadó rémítette meg a lakosságot Skutariban kigyulladt a Tarlabasi kerület.

Konstantinápoly, július 25.

Tegnap délután két óra tájban Galata zsidó városnegyedben is kiütött a tűz. A megremült lakosság Panár és Eüug görög városrészekbe menekült. Este 9 órakor sikerült eloltani a tüzet; addig 500 ház porrá égett. Ejjél felé Scuttari is lángokba borult. Az alsóbb néposztályok Isten büntetésének tekintik a katasztrófát. Es a kormány ellenségei erősen agitálnak a kormány ellen. Körülbelül 50.000 ember maradt hajlék nélkül és érdekes, hogy a tegnapi tüznél nagyrészt kóházak égtek le.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én helyezte át
míg az építkezés tart Nagy-
várad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits
házba, az Orsolya zárda templomával
szemben.

Oberwalder és Ladstädter
udvari kalapgyárosok
szalmakalap készítményei legkedvezőbben
REICHARD áruháza
czégnél kaphatók. 115 A

UJDONSÁGOK.

* **Szent Anna napja.** Hajdan nevezetes dátum volt július 26-ika, Anna napja. A templomokban sok helyen megünneplik e napot. A nagyvárad Orsolya-zárda templomában ma, szerdán délelőtt fél 10 órakor ünnepélyes szent mise lesz, mivel a templom főoltára Szent Anna tiszteletére van szentelve.

* **Dékan a nagyváradai jogakadémia élén.** A kultuszminiszter rendelete folytán a jogakadémiák vezetésében gyökeres változás áll be, ugyanis megszűnik az igazgatói intézmény s helyét a tanári kar által választott dékán foglalja el. A hivatalos lap július 24-iki száma közli a kultuszminiszternek ezt a rendeletét a dékáni intézményre vonatkozólag. E szerint a dékán, kit az egész tanári kar évenként szótöbbséggel választ a jog- és államtudományi kar tagjai közül, ugyanazon hatáskörrel lesz felruházva, mint az igazgató volt. A dékanatas behozatala akkor következik be, mikor az igazgatói állás megüresedik. Így Nagyvárad lesz az első, ahol az igazgató helyét már az 1911-12 évben a dékán foglalja el, mert *Bosóky* Alajos dr a jogakadémia érdemeiben gazdag igazgatója, ki most udvari tanácsosságot kapott, nyugalomba vonul. Mint értesülünk, a tanári kar dékánná legidősebb tagját, dr *Molnár* Imrét fogja választani, amely választás méltó elismerése lesz az ő kiváló, érdemeket szerzett munkásságának.

* **Az E. M. K. E. jubileuma.** Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület folyó évi szeptember 8-án (Kisasszony napján) délelőtt 10 órakor Kolozsvárt kapcsolatban az Országos Közművelődési kongresszussal negyedszázados ünnepi közgyűlést tart. Délután 2 órakor közeled a New-York szálloda éttermében és azután a város nevezetességeinek megtekintése. Este 7 órakor diszelszólás a Nemzeti Színházban. Az ünnepély iránt országos érdeklődés. Az ünnepélyen a felső legmagasabb képviselőben József főherceg jelenik meg. A szép ünnepélyre az egyesület Nagyvárad városát és Biharmegye törvényhatóságát is meghívta.

* **Székely Mihály repülése.** A diadalmas magyar aviatikus, Székely Mihály tegnap reggel elérkezett nagy légi utjának harmadik állomására: Győrbe. Komáromból reggel 6 óra 52 perckor indult Székely. Startján igen sokan jelentek meg, a katonaság körülfogta a katonai gyakorlóteret és hátraszorította a kíváncsiakat. Háromnegyed hétkor Székely próbaröpülést rendezett, amely majdnem végzetes balesettel végződhetett volna. Az aviatikus Pischof féle gépén ugyanis hiba volt, a motor magassági csavarja nem működött elég biztonsággal, úgy hogy Székely majdnem a teret szegélyező akác-fákra bukott, arról a harminc méternyi magasságról, amelyre az első nekilendülésében fel-

emelkedett. Székely hamar meglátta a veszedelemet, simán a földre ereszkedett, megjavította a motor hibáját és végleg felkészülődött az utra. Széles ívben repült Székely, midőn mintegy 35 percnyi ut után, amelyet átlag 600 méter magasságban tett meg, leereszkedett a győri katonai gyakorlóterem. Székely délután 5 óráig maradt Győrben és akkor Magyaróváron keresztül Pozsonyba röpül. A pilóta tervéről azonnal értesítés ment a pozsonyi térparancsnoksághoz.

* **A pápa beteg.** Rómából jelentik: A pápa nemcsak rekedt, hanem torokgyulladásra van, de ha komplikáció nem jön közbe, akkor nincs komoly veszedelem. Láz nem lépett föl és Petacci udvari orvos megengedte, hogy a pápa ágyon kívül legyen.

* **A városi kézbesítők lakbérére.** Szabó Imre és társai városi kézbesítők kérvényt adtak be a városhoz, amelyben kérik, hogy 160 kor. évi lakbérüket 320 koronára emeljék. A 160 koronából képtelenek egy szobás tisztességes lakást kapni s a szolgáltnak is mindenütt nagyobb a lakbérük. A fizetésük pedig szintén olyan csekély, hogy abból nem pótolhatják lakbérüket, mert kenyérré is alig elég.

* **Felebbezés a Páris patak ügyében.** A Páris patak rendezése, illetve beboltozására megtartott árlejtés eredménye alapján Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a legolcsóbb ajánlattevővel Sebestyén Mór losonci vállalkozóval szemben a munkálatokat Rosenberg Izsó nagyváradai vállalkozónak adta ki, aki a közgyűlés után a 7000 korona különbséget felajánlotta a városnak. A közgyűlés határozata ellen tegnap Sebestyén Mór vállalkozó felebbezést adott be. Azt állítja, hogy Rosenberg a 7000 korona elengedésével már előzőleg igyekezett a városatyákat befolyásolni, amit tilt a közszállítási szabályzat. Frázisnak mondja a helyi ipar pártolását, mert az idegen vállalkozó is csak itt készített el mindent, id. való munkásokkal, akik itt költik el a keresetüket.

* **Kecskemét tovább pusztul.** Kecskemétről telefonálják: Kecskemét katasztrófája nemcsak szörnyű volt, de sajátságos is. A földrengés elmúlt és a baj egyre súlyosbodik. Az odalenn időző szakemberek megállapították, hogy Kecskemét házai huszonnégy órával a földrengés után épebbek voltak mint most. A repedések egyre tágulnak, a tetők lecsusznak; a város belterületén négyezer épnek látszó ház valójában rom. Egykét erős vihar, vagy hosszabb esőzés a földre dönti valamennyit. Az építészek szerint egész Kecskemétet újjá kellene építeni.

* **Áthelyezés.** Az alispán *Kovács* Ernő központi rendszeres napidíjas irnokot Derecskére járási irnok helyettesnek rendelte ki.

* **A járásbíró ur nyaka.** Tegnap az egyik nagyváradai járásbíró egészen új modorban, a következő szavakkal nyitotta meg a tárgyalást a jelenlévő felek és ügyvédek, köztük több idősebb, tekintélyes ügyvéd jelenlétében: — Az ügyeket abban a sorrendben veszem elő, ahogy ki vannak függesztve. Menjének ki, nézzék meg a folyosón, *ne járjanak mindig a nyakamra!*

A »nyakrajzás« természetesen a jelenlévő ügyvédeknek szólt, mert azok szoktak aziránt érdeklődni, hogy egyik vagy másik járásbíró úrnál mikor kerül rájuk a sor. Addig más dol-

gaikat intézik. A beidézett felek nem »járnak nyakra«, azok tudják, hogy a délelőttjüknek ugyanis vége, tehát szépen várnak, miután más dolguk úgy sincs.

A jelenvolt ügyvédek közt ez a modortalanság általános megütközést keltett, de volt annyi önmérséklet bennük, hogy a nagyhangú kijelentést egyszerűen nem vették tudomásul. De azért fölmerült a gondolat, hogy mit szólna az illető járásbíró ur, ha elsején a fizetése fölvételekor őt is a saját szavaival ekképpen fogadnák az adóhivatalban: Mit jár az ur a nyakunkra?

Mert hát tetszik tudni az emberek manapság csak úgy passziózás kedvéért, kánikulaj szórakozásból járnak a tisztviselők »nyakára«, akik csak a nyakukra járó kellemetlen felek miatt kénytelenek dolgozni.

* **Anna-bál a Püspök-fürdőben.** A régi kedves Anna-bálok még emlékeztetnek az öregek előtt, mikor a Püspök-fürdőt nemcsak Nagyvárad és Biharmegye, hanem a szomszédos megyék szépei is tömegesen keresték fel. Ezt eleveníti fel most Kernács János a Püspök-fürdő derék bérlője. A Püspök-fürdő most még kedvesebb, szebb, mint hajdan s Kernács János nagy előzékenységgel gondoskodik vendégeinek kényelméről. Ez évben már igen szép előkelő mulatság zajlott le a pompás fürdőben; az ifjúság és a kir. tábla bírói karának kedves mulatsága, amelyen Nagyvárad előkelősége oly nagy számban volt jelen s a legnagyobb elismeréssel honorálták Kernács János miandere kiterjedő figyelmét. Július 26-án pedig igen sikerültnek ígérkező Anna-bál lesz a Püspök-fürdőben. A kitűnő fürdőben különben jelenleg igen sok vendég van.

* **Tűztávolság betartása a vasut mellett.** A magyar államvasutak igazgatósága átirta tegnap Nagyvárad városához, hogy a vasuti pályatest mellett elterülő szántóföldek tulajdonosai figyelmeztessenek, hogy a buza és egyéb keresztek és takarmány boglyákat a vasuti pályatest tengelyétől számított legalább 95 méter távolságra helyezzék, mert a pályatesthez közelebb rakott takarmányok és buza-keresztek épségéért az érvényben levő rendeletek és szabályok értelmében azok kigyulladás miatt szavatosságot nem vállal.

* **Vizzel borított szántóföldek.** Nagyszalonta község határában az ugynevezett Szigeten, dacára annak, hogy az egész környék legtermékenyebb területe ez, egyáltalán nem tudnak termelni semmit. A tél és tavasz folyamán ugyanis a földeket elborítják a vizek s csak a nyár elején szabadulnak meg tőlük. A lakosságnak igen nagy károkat okozott a víz s ezért mozgalmat indítottak, hogy a jóltermő földeket megszabadítsák s kellőképpen értéksítsék. A Fekete Körözs ármentesítő társulat tegnap beterjesztette az alispánhoz a lecsapolási terveket s kéri, hogy azokat minél előbb tegyék közzemlére. A lecsapolási munkálatokat már a folyó évben be is akarják fejezni, hogy a jövő tavasszal az elborított területek már termő földek legyenek.

* **8 gyorsvonat** érkezik naponként Pöstyénbe Budapest, Bécs és Berlin felől. Mind bebetet szállít oda, onnan pedig elviszi a gyógyultak ezreit a világ minden tájára. A fürdő védjegye: a kettőtört mankó, híven fejezi ki azt az átalakulást, amelyet Pöstyén csodás iszapfürdő a közsvényesek ischiasosak és egyéb szenvedők ezreire végeznek. Ezért hódít diadalmasan ez a jelvény mind messzebb és messzebb földön és szerez dicsőséget a magyar névnek.

* **A züllés útján.** Egy fiatal, 15 éves inasgyereket kísért tegnap a rendőrség a kir. ügyészségre: Ficzek Gábort. Vermes István asztalosmesternél inaskodott Ficzek Gábor, aki már több ízben is követett el kisebb-nagyobb

lopásokat s a bűnös uton szerzett pénzt ellum-poita. Legutóbb a gazdája szobájába hatolt be s míg a mest-r távol volt, feltörte a szekrényt és több mint 90 korona pénzt ellopt, azután a pénzzel megszökött. Vermes azonnal jelentést tett a rendőrségen. Keresni kezdték a fiut s néhány napi nyomozás után meg is találták a külváros egyik utcáján. Beismerte tettét, mire a rendőrség a züllött inast átkísérte az ügyész-séghez.

* **A csendőriskola építése.** A nagy-vári orsz. csendőriskola építésére kiirt pályá-zat közelebb már lejár s a nagy zabásu épít-kezésre megtartják a versenytárgyalást. A bel-ügyminiszter értesítette Nagyvárad városát, hogy a csendőriskola versenytárgyalására a miniszte-rium részéről Stolzenberg Jenő kebelbeli csend-őr főszámvevőt és Jendrasik Alfréd kebelbeli csend-őr műszaki tanácsost jelölte ki s küldi le.

* **Anna bál a Félix fürdőben.** Sok-sok esztendő óta országos hírűvé vált a Félix-fürdő Anna bálja. Régi romantikus idők emlékét idézi től ez a bál, a legkedvesebb nyári mulatság, történelmi évek megkapóan bájos hanyománya. Anna-bál! Régi emberek ma is meghatottan emlékeznek vissza az Annikók, Nanettek, Nu-sikák gyönyörű virágszálak nevenapjára, a melyet nótás, táncos kedvvel ünnepelt a boldog és gondtalan ifjúság. A magyar fürdők közül egyedül a Félix-fürdő őrizte meg. Minden nyá-ron nemcsak Biharország, de valóban hét vár-megye előkelő fiatalága mulat át egy szépsé-gekkel teljes nyári éjszakát a Félix árnyékos, ringató hársai alatt. Komsik Alajos, a legideá-lisabb fürdőbérlet, nálunk szinte szokatlan friss agilitással és páratlan áldozatkészséggel áll az Anna-bálak rendezőségének szolgálatában megteremtett mindent, hogy a közönség szá-mára felejthetetlenül kellemessé varázsolta a mulatogót. Az eddigi Anna bálak hire bizo-nyára ezidén is a Félix fürdőbe vonzza azokat, akik szeretik a kedves és finom, hamisítatlan magyar mulatságot. Július 29-én szombaton lesz a Félixben az Annabál s ezernyi kedves meg-lepetés vár a közönségre. Öletesebbnél-öletesebb vidám trükkök, lampionos csónakpartik, szerpentin-háboru, nagyszerű tűzijáték s ki tudná még mennyi finom és szües látványosság fogja élnikíteni a hangulatos fürdői mulatságot. A bálon híres cigányzenekar fog játszani. A ren-dezőség a legnagyobb buzgósággal készíti elő a szombati pompás vigasság sikerét s az érdek-lődést jellemzi, hogy már is a vármegye számos előke-ő családja jelentette be az Anna bálon való részvételét.

* **Elárut szerelmesek.** Egyik nagy-szalontai vendég ő s felesége Bártfára utazott üdülői. A vendéglősnének a szomszédos ke-reskedő udvarolt, aki a távollévő asszonynak több levelet küldött. A legutolsó levél azonban nem jutott el az asszony kezéhez s azt visszaküldték Nagyszalontára, ahol a férj kapta meg s így nyilvánosságra került a dolog. A férj nyomban revolvert vett magához és a még távollévő felesége után utazott. A nagy-szalontai csendőrség mikor tudomást szerzett a dologról táviratilag értesítette a bártfai csendőrséget, hogy tartsák figyelemmel a fér-jet, nehogy valami botrányt idézzon elő. Bárt-fáról még nem jött hír a házaspár felől.

x **Vadászok figyelmébe.** Tisztelettel érte-sitem a nagyérdemű közönséget, hogy Rákóczy-ut Moskovits palotában egy modern fegyverüzletet nyi-tottam, hol mindennemű fegyverek, revolverek és töltények kaphatók. Fegyvereket szakszerűen javítok. Ladányi József puskaműves és fegyverkereskedő. A vadászati évad vége felé közeledik. Felhívom a fegyvertartók figyelmét, hogy fegyvereiket javítás végett bizalommal hozzák műhelyembe. M. kir. lőpor áruda. Telefon 269.

* **Megtagadott kérelem.** Az alispán előterjesztést tett a belügyminiszterhez, hogy dr. Bézy Elemér berettyószéplaki körorvosnak

engedje el a kórházi gyakorlati évből még hátra levő két hónapot. A miniszter tegnap értesítette az alispánt, hogy a kérelmet nem teljesítheti.

* **Találtak a Kórház-utcán** az elmekór-ház előtt egy női arany órát láncsal. Igazo't tulajdonosa átveheti a rendőr-ég I. emelet 7. számú szobájában.

FLEGMAN

grenadinjai

a legszebbek és legjobbak.

x Csillár és fámáru gyártási telep:

Nagyvárad Iroda s raktár
Szt. János-u. 1. Bémer-tér 3.

Telefon 556. Készítik a legizlésebb kivitelben modern és stilszerű csillárokat, villamos, gáz vagy petroleumra. Átalakítások s régi csillárok galvanizá-lása; villamos motor, világítási és csengő berendezések a legolcsóbban. Kiváló tisztelettel STERN ADOLF.

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőim-mel és az elegáns ruhákat szerető úri közönséggel, hogy

a tavaszi és nyári szöveteim

megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi céggel felveszem a versenyt, ugyisint az előállít-ásban is, ami a saját vezetésem alatt történik

Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég

Nagyvárad, Szent János-utca 4. sz.
Mintákkal kívánatra háznál szolgálok.

x Néhai főosztelendő Makutz Ernő hteol. könyvtárát míg a készlet tart olcsón ki-árusítom. Bunkó A. könyvkeres. Rákóczi-ut 10 sz.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: Nincs valami elvámolni valója (Vendrei és Tapolczai felléptével.)

Csütörtök: Oroszok.

Péntek: Muzsikusz leány.

Szombat: Tatárjárás. (Kassay Károly és Bihari Böske bucsuja.)

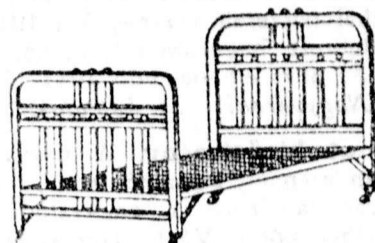
Vasárnap d. u.: Elvált asszony; este: Bukow, a székelek hóhérs.

Tapolczai és Vendrei bucsuja. Zajos estéje volt tegnap a nyári szinkörnek. Tegnap este lépett fel utoljára Tapolczay Dezső és Vendrei Ferenc, a Vigszínház művészei. A híres francia vigjáték, a »Van-e valami elvá-molni valója?« kerül ez alkalommal színpadra, a két vendégművész a darab két pompás főalak-ját játsza.

Bucsusték a szinkörben. Még egy hé-tig tart az idei szezon. A társulat több tagja vesz most bucsut a nagyváradai közönségtől,

lyanok, akik elszereződtek máshová. Az igaz-gatóság alkalmat ad ezeknek, hogy elbucsuza-nak. Így szombaton a »Tatárjárás«-ban Kassay Károly és Bihari Böske lépnek fel utoljára, hét-főn pedig Asszonyi és Tisza Karola a Luxem-burg grófjában bucsuznak el.

Vas és rézbutor

gyári raklari

Székényágy 3 matraccal 20 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkarmiss 4 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.

Igazságszolgáltatás.

Csöd. A nagyvárad kir. törvényszék Mayer Ödön, belényesi kereskedő vagyonára csődöt rendelt el. Csődbiztosul Jakab Mihály nagyvárad királyi törvényszéki bíró, tömeg-gondnok dr. Pollitzer Alajos belényesi ügy-véd, tömeggondnok helyettesül Földes Mihály dr nagyvárad nevezettek ki. A hitelezők kö-veteléseiket 1911. augusztus hó 31 ikéig jelent-sék be a nagyvárad királyi törvényszéknek, a kinevezett csődbiztosnak.

NYILTTÉR.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szájpádlás nélkül is készít **kitünő hir-nevű**

Fogműtermében

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

Dr. Hirschmann Gyula

ügyvédi irodáját

Nagyvárad, Szt. László-tér 2.

(Kishidő), a Gazdasági

és Iparbankkal egy épü-

letben megnyitotta.

501

TANÜGY.

Pályázati hirdetmény. A nagyváradai I. sz. Káptalan az általa nagyzemlői pusztáján létesített népiskola tanítói állásra ezennel pályázatot hirdet. Az állás 1000 korona készpénz fizetéssel, szabad lakással és kiterjesztéssel van egybekötve. Az állást elnyerni óhajtok tanítói oklevéllel s eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket 1911. aug. 20-ig az alulírott nagyváradai I. sz. káptalanhoz adják be. Az állás elfoglalandó 1911. szeptember 1-én. *Nagyváradai I. sz. káptalan.*

Pályázati hirdetmény. A nagyváradai I. sz. Káptalan ezennel közhírré teszi, hogy az adományozás alá tartozó, a nagyváradai Immaculata-zárdához kötött Végh János-téle leány neve évi alapítványi hely az 1910-11. tanév végén megüresedett s ezért ezen helyre 1911. aug. 15-iki lejáratával ezennel pályázatot hirdet.

Ezen alapítványi helyre pályázhatnak a kiscsepcei Sántha János és Sántha György-től leszármazott, 10 évet betöltött s 16 évet még nem rult r. kath. vallású leánykák.

A családi leszármazást igazoló okmányokkal és keresztlevéllel felszerelt pályázati kérvények 1911. aug. 15-ig adandók be az alulírt Káptalanhoz. Kelt Nagyváradon, 1911. július 24-én. *Nagyváradai I. sz. Káptalan.*

TÁVIRATOK.

Héderváry a királynál.

Budapest, jul. 25.

(Saját tud.) Héderváry miniszterelnök a király elé fog utazni, amikor a katonai javaslatokról fog jelentést tenni. Hírszerint a közös hadügyminiszter már előzőleg volt a királynál Hazai állítólag azt a kijelentést tette, hogy a javaslatokat engedmények nélkül nem lehet keresztül vinni. Ez a hír azonban még nem nyert megerősítést.

Százások a cipőtalpban.

Szeged, jul. 25.

(Saját tud.) Fodor Jenő temetkezési intézet tulajdonosát család miatt letartóztatták. Az ügyészségen Fodor cipője talpában egy takarékpénztári könyvet 300 korona készpénzt s több fontos okiratot találtak.

Tűzvizsgálat a Kovald-gyárban.

Budapest, július 25.

(Saját tud.) A Kovald-gyárban megtartott tűzvizsgálat alkalmával nagyfokú gondatlanságot állapítottak meg. A gondatlanság a gyárost terheli, mert szabadon vannak a termek.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Fürdőzni óhajtó előfizető. Megnyugtaltjuk: Biharfüredet a legutóbbi földrengés nem érintette, tehát az el sem süllyedhetett, sőt éppen olyan magasan van, mint volt eddig. Ha tehát Biharfüreden akar fürdőzni, egészen bátorsággal odautazhat. Hogy az új bérlő kezelésében drágább lesz-e az ott tartózkodás, azt már csakugyan nem tudjuk.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése.

Budapest

A gabonatőzsdén tegnap ismét nagyon lanyha volt az irányzat. Kézárú 40 fillérrel hanyatlott, forgalom 30.000 ezer mázsa.

Határidők sáralata:

Aprilisi buza (1912)	— —	10 93
Októberi buza	— —	10 68
Októberi rozs	— —	8 75
Októberi zab	— —	7 88
Májusi tengeri (1912)	— —	7 07
Juliusi tengeri	— —	7 31
Augusztusi tengeri	— —	7 41
Augusztusi repce	— —	14 45

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	832—
Osztrák hitelrészvény	— —	657—
Jelzálogbank	— —	491.50
Leszámitoló és pénzváltó	— —	568.75
Salgótarjáni kőszén	— —	673—
Osztrák államvasút részvény	— —	749—
Közúti vasút	— —	777—
Rimamurányi vasmű	— —	693.50
Városi vasút	— —	389—
Beocsini cement	— —	—

REGÉNYCSARNOK.

BÖSKE

Irta SARKADI NAGY SÁNDORNÉ

(Folytatás.)

30

A fiatal ember szomorúan felsóhajtott, egy pillanatig sajnálta a szép leányt, kit nem tudott, de nem is akart többet szeretni, nem szép külsejének szólott a fájdalom sóhaja, ha nem az első szerelme tárgyának az ideálnak, aki a fiatal tizenhét éves ifjú a szerelem édes érzetével legelőször megismertette! S bár hamis színben tüntette e magasztos érzelmét fel előtte, de még volt annak méze bűbája, azonban nélkülözötte az a lélek szerelmét ami nélkül a szív szenvedélyes fellobbanása hamar elalszik.

Mint mondám, tehát hősnünk szomorúan s szíve mélyéből felsóhajtott, majd elűzve mélabús gondolatait, amelyek nem illettek e ragyogó vidám környezethez metsző hidegséggel de kiogástalan udvariassággal fordult a szép leány felé:

— Talán el is felejtkezett kedves Alice a nekem ígért táncról, amelynek élvezetéről semmi kedvem sincs lemondani.

Alice András visszautasító valseikédése látára, dacára az elsőrendű s legfinomabb szépítőszereknek, miket a fodrász és komorna ügyes kezei oly művészileg elűdtak orcáján rendezni — láthatólag elhalványodott, megtántorodott s első gondolata az volt, Maglodyt azonnal a faképnél hagyóia, de ez lehetetlennek tűnt föl neki s csinos kis botrányt idézhetett volna elő, kénytelen volt tehát elfogadni a fiatalember ajánlatát s táncra kerekedett azzal, kinek e percben hatalmában áll, talán életét sem kímélte volna, borzasztó dühében s sértett női önértében.

Senki sem gondolta, hogy e művészileg táncoló pár pacára a külső harmoniának, amelylyel oly nyugodt biztonsággal lejt, mily külön

böző érzelmekkel van eltelve bensőleg egymás iránt.

András a leány közvetlen közelében csodálkozva vette észre éles szemével, a modern kozmetika bámuatos tükélyét, melyek Alice szabályos szép arcán oly csodálatos módon érvényesültek. Természetellenes volt a szépsége, mosolya, mely most is bájosan ült szép ajakán, továbbá szokott mézes mázos szavai s viselkedése, csupán a Maglody iránt érzett forró szerelme nem, s e természetes érzelmek rideg visszautasítása valóban természetellenesnek tűnt neki.

El volt rontva minden mulatsága, minden reménye, melyet e bálhoz fűzött, rombadőlt, s ez éjjelen visszavonhatatlanul eldöntötte, hogy Légrády Iván felasége lesz.

Nemi elégtételül szolgált neki azon gondolat, hogy e kínzó fájdalmat, mit ma este érzett ő most zavartalanul gyakorolhatja egy olyan férfiu szívére, aki elég balga volt a szivtelen leánynak hosszú évek óta alázatos szolgája lenni.

Midőn Madlody Alicét helyére vezetve, komoly udvarias meghajlással eltávozott tőle, szemem találta magot unokanővérével. Hol-lódy Margittal, ki boldogan mosolygott szerelmese karján.

— Ni itt vagy András éppen téged kereslek, ha meg akarsz ismerkedni Ladányi Erzsikevel, úgy maradj itt mellettünk az első négyes előtt e helyen adunk egymásnak randevut.

(Folyt. köv.)

2—3 középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulónak
felvétetik
Szent László-nyomda
R.-T.-nál.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	8 10
V.-Velece >	8 00	10 00	2 20	5 00	8 20
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	8 44
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 19	5 59	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	9 34
V.-Velece >	9 17	11 19	3 37	6 17	9 47
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	9 57

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	8 81
V.-Velece >	8 10	10 10	2 30	5 10	8 41
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 30	3 00	5 40	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 07	5 47	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 20	6 00	9 00
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 30	6 10	9 40

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

A Biharmegyei Gazdák Aru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti. Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra. 161

Hirdetések
felvételnek a kiadóhivatalban.

**MEGELOZOTT
MOSKOVITS
ANATOMIAI CIPOGYAR**

NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
Bémer-tér, (Bazár épület.)

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben, villany felvételei speciálitása utólérhetetlen.

Telefon: 629. sz.   Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótallók.

Telefon: 629. sz.   Telefon: 629. sz.
192

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szálítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

A N.-várad Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság

Rimanóczy-utca 7 szám.

A nyári idény beálltával az utazó és nyaraló közönség figyelmébe ajánlja a legújabb szerkezetű nagy kényelemmel felszerelt:

magánletét-pénztárt
(safe deposits)

mindennemű értéktárgyak megőrzésére.

Ezen páncélszekrényekben a közönség a képzeltet legbiztosabban és saját zára alatt önmaga kezeli értékeit Okmányok, értékpapírok és mindennemű értékek megőrzésére szolgál.

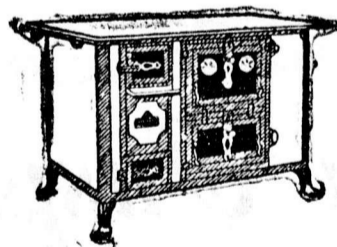
A páncélszoba minden hétköznapon délelőtt 9—12 óráig és d. u. 3—5 óráig áll a felek rendelkezésére.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Perces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Rákóczi-ut 5 szám, Veiszlovits-ház.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.	1 üveg Kerpel kézfinomító	88 kr.	1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 35 kr
1 » francia szájvíz	25 »	1 tégely Margit krém	40 »	1 Gillette utánzatu borotva készlet	1 » 50 »
1 » száj szagtalanító	50 »	1 » Diana krém	65 »	1 valódi serte hajkefe	70 »
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 »	1 drb Dianna szappan	65 »	1 valódi serte ruhakefe	20 »
8 » Thymol	20 »	1 dob Lickner puder	88 »	1 valódi serte ruhakefe	45 »
1 » Stomatol	20 »	1 » amerikai porcellán puder	1 frt 20 »	1 körömkefe	05 »
1 » tégely Odontin togpaszta	55 »	1 üveg amerikai petrol	50 »	1 surolókefe óriási	20 »
1 drb Odontin betét	35 »	1 » Enke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — »	1 surolókefe kisebb	10 »
1 üveg Picavan	98 »	1 fekete champos	12 »	12 drb Royal angol cipő krém	96 »
1 üveg Bay Rum	35 »	1 rud rozsa Glycerin szappan	20 »	1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 »
1 » Jera violette brillantin	30 »	8 drb francia ibolya szappan	50 »	1 » cipőfényesítő flanel	20 »
1 » francia brillantin	15, 22, 35 »	1 » Kielhauser ibolya glycerin szappan	28 »	1 » Jurigatem Zománc	30 »
1 » folyékony brillantin	50 »	1 » Speick szappan	28 »	1 mtr vörös gumicső	60 »
1 » valódi dió olaj	15 »	1 » Windsor szappan	38 »	Egynegyed Ko Brunz watta	85 »
1 » » » kivonat	75 »	1 tubus kaloderma	28 »		
1 drb bajszkötő	15, 20 85 »	1 » Beloderma kézfinomító	20 »		
		1 üvegtégely tejcrém	20 »		

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebórnék ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árakról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökben!

ANNA-bál a Félix-fürdőben!

Örömmel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a szokásos

ANNA-bált

folyó hó 29-én szombaton fogjuk megtartani, melyre a vigadni vágyókat ezton tisztelettel meghivjuk.

A bál alkalmával Tombola és Tüzijátékot rendezünk.

A tüzijáték rendezéséhez Budapestről pirotechnikus jön. A bál kezdete este 9 órakor.

A rendezőség.

335

Jégszekrények

nagy választékban

Fagylaltgépek

Ltr.	1	2	3	4
Kor.	10.—	12.50	14.50	17.—

Vajköpülőgépek

Ltr.	1	2	3
Kor.	3.60	4.80	5.60

Kerti vasbutorok állandó nagy választékban.
Modern konyhaborendezések zománcozott és Alumínium edényekből

Telefon 390.

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében.

ANNA-bál a Püspök-fürdőben.

F. hó 26-án, szerdán, igen nagyszabásu fényes

Anna-bált

rendezünk, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghivjuk.
A Rendezőség.